

Къырал жумушла

«Эльбрус» кемеде байракъны къууачлы халда кетюрюу бардырылганды

Тонене Северморск шахарда тылын жалчыту жаны бла кеп функциялы «Эльбрус» кемеде байракъны кетюргенди. Ол къууачны ише РФ-ни къоруулау министрлини орунбасары армияны генералы **Дмитрий Бугаков**, Север флоту ко-

мандующиси адмирал Николай Евменов, Къабарты-Малкъары Башчысы Юрий Кокос, Мурманск областы губернатору **Марина Ковтун** къатышханды.

Кемени экипажи парадча тизгин союеди. Сыйлы къалуур. Байракъны кетюрюу, Россей Федерацияны гимни согулады. Жыйылганды аларында селеше, Юрий Кокос Россейни Къоруулау министрствосуна башчыларына, Север флоту командующисине, Мурманск областы губернаторуна жарыкъ къонакъ байлыклары

ючюн жюрек ыразылыгъын билдиргенди.

«Эльбрус» Россейни Улуу Ата журт урушну жылларында жигитча сөрмешген Къызил Байракълы Аскер-тенгиз флотуна киргенин белгилеп: «Ол къыйын кезиуде Север флотха Къабарты-Малкъарны махтаулу жашы адмирал Арсений Григорьевич Головки башчылык этгени бла биз бек ёктемленебиз. Аны атын республиканы шахарларында бла районларында школ эмда орманла жюрегиде, тугъан Прокладный шахарында уа эсгерте салынганды», -дегенди.

Республиканы онуючусу кемени экипажи флоту тухтуху ёзги болуугуна, аны боюнуна салынган магъаналы эмда жууяты борчыны толтурууга тийишли ююшюн къошарыгъа ийнанганын билдиргенди.

Ол кюн окъуна Север флоту бла Къабарты-Малкъарны араларында иши эмда шух халла эрттеден бери къурылып келеди. Алгъаракъладан бери Балтий флоту къауумунда «Къабарты-Малкъар» деген аты бла аскер кеме кевони борчун бет жарыкъ толтурады. Аны экипажи бла биз байламлыкъа жюргетгенли турабыз. Бюгюн кюн салынган келишим Аскер-тенгиз флот бла къурылган келишулюклени андан

ары айнытууга жангы кюч берлигине ийнанам. «Эльбрус» кемени экипажи уа Къабарты-Малкъар энци дайым да биргесине болуугуна деп ишекли болмасын, -деп чертгенди Кокос.

«Эльбрус» - кеп жумушлары толтурууга болуу къемеде. Ол жюклени ташыйды, башчаланы тартады, гидрография тинтиуле бардырады, къыйын болумга тюшгенлеге болушды. Аны жюклени жагъалагъа жууукъда, ачыкъ тенгизде да алыргъа онгу барды. Андан сора да, барокамерасы бла водала комплекси бла сууну бек теренине кирип тинтиуле бардырыгъа къолдан келеди.

КъМР-ни Башчысы кемени техника онлары бла шагъырейленгенди, тенгизчиле бла ушак этгенди. Федерал эмда регион басма органды келечерини сорууларына да жууалла бергенди.

Юрий Кокос, Николай Евменов бла Марина Ковтун Улуу Ата журт урушну жылларында Заполняргени къоруулаулананы эмда мамыр кезиуде къулукуларын толтура жоюлгъан тенгизчилени да эсгергенди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительство суну пресс-службасы Север флоту пресс-службасыны себелиги бла.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительство суну Председателини биринчи орунбасарыны юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституцияны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликке **КЕРЕФОВ Мурат Анатольевич** Къабарты-Малкъар Республиканы Правительство суну Председателини биринчи орунбасарына салыргъа.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Нальчик шахар, 2018 жыл 9 апрель, №39-УТ**

Ю. КОКОС

Мурат Анатольевич КЕРЕФОВ 1978 жылда Нальчикде туугъанды. Х.М.Бербеков аты Къабарты-Малкъар къырал университетини экономика энцида юриспруденци бөлүмлерини башчы эчкенди. Уруну жолу 2000 жылда КъМР-ни Финанс министрствосуна бюджет бөлүмюне специалисти болуп башлагъанды. 2002 жылдан башлап, КъМР-ни Экономиканы айнытуу энцида сатыу-алуу министрствосуна предпринимательлини айнытуу бөлүмюне баш специалисти, предпринимательлик ишини тап халга келтирүү жаны бла бөлүмюню таматасы болуп ишлегенди. 2004 жылда Къабарты-Малкъар Республиканы экономиканы айнытуу энцида сатыу-алуу министрлини орунбасарыны, 2012 жылда ноябрда КъМР-ни Финанс министрлине салынганды. 2014 жылда майдан бери Федерал налог службаны КъМР-де Управленийына башчылык этип келгенди. Юрипродю, төрт сабийи балды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительство пресс-службасы

Ёсюв

Продукцияны ёлчемине дайым къошулады

Къабарты-Малкъары промышленность предприниматели «Трансфорт» ПАО бла бирге ишлеулерини келечерине барадыла. Анга жиберилген продукцияны ёлчемине жый сайын къошулады. 2015-2016 жыллада кабельден 435 миллион сом эмда 805 миллион сом багысы жиберилгенди. 2017 жылда «Трансфорт» сатылган продукцияны ёлчмени 656 миллион сомга жетгенди.

КъМР-ни Промышленность энцида сатыу-алуу министрствосуна билдириулерине кере

УЛУУ

Эм магъаналы борчла - жоллада къоркъуусуздукъну жалчытуу энци автовокзалланы къурулушун тындырыу

Къабарты-Малкъарда былтър тамамланган транспорт жумушлары багысы 4,4 миллиард сомга жетгенди, жюкледен 67,5 миллион тонна ташылганды, жамауат транспорту уа 47,5 миллион адам хайырланганды. Аны юсюнден КъМР-ни Транспорт эм связь жаны бла къырал комитетини башчысы **Арсен Кудавев** ведомствону саръынылгъан кезиуде ишини эсеплерини чыгаруу бла байламлы кенешинде айтханды. Жыйылгъа Правительство Председателини орунбасары **Владимир Болотоков**, республиканы Парламентини Промышленность, транспорт, связь эм жол молик жаны бла комитетини башчысы **Владимир Гугов**, талаш автотранспорт предприниматели таматалары бла келечилери да къатышхан эдиле.

Докладчы айтханга кере, автобусланы, маршрутканы эм бегирек да троллейбусланы хайырлануу энцида болуулары энцида болуулары. Аны сылтаун ол ишли транспорту ёлчмени кебейгенине кереди. Алай самолётла бла ухчанланы саны уа, бурунгу жылдан эсе 21,5 процентге асламрак болуп, былтър 117,3 мингге жетгенди. Ол санда он төрт мингден артыкъ пассажир тыш къыралга ухчандыла. Электрорезиденци уа 309 минг адам хайырланганды. Бу керюмю кеси да тогуз процентге азайганды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ПАРЛАМЕНТ

Эл мюлкде жетишимлени бла тыйгъычланы, кадрланы хазырлауна да юсюнден баргъанды сёз

КъМР-ни Парламентини Аграр политика, экология, табигый энци хайырлануу эм жер бла байлык халы жаны бла комитетини башчысы **Мокьаланы Кемал** туюбешу КъМР-ни Башчысыны Парламентге Посланиясында белгиленген жумушлары келечеринде къурылганын эсгергенди. «АПК-гъа бек ушак борч салынганды - къыралдыбызны аш-азыкъ жалынча къызылгын эм къоркъуусузлууну сферлада 15 жерни къурыганы белгиледи. Керюмде кесигиз да

Продукция бла шагъырей болгандан сора парламент ишин башлагъанды. Комитетни башчысы **Мокьаланы Кемал** туюбешу КъМР-ни Башчысыны Парламентге Посланиясында белгиленген жумушлары келечеринде къурылганын эсгергенди. «АПК-гъа бек ушак борч салынганды - къыралдыбызны аш-азыкъ жалынча къызылгын эм къоркъуусузлууну сферлада 15 жерни къурыганы белгиледи. Керюмде кесигиз да

жюргенди. Парламенттини спикери **Татьяна Егорова** уа АПК-ны социал магъанасы болганды да айтханды. «Эл мюлкде бир ишли жер башха сферлада 15 жерни къурыганы белгиледи. Керюмде кесигиз да

жюргенди. Парламенттини спикери **Татьяна Егорова** уа АПК-ны социал магъанасы болганды да айтханды. «Эл мюлкде бир ишли жер башха сферлада 15 жерни къурыганы белгиледи. Керюмде кесигиз да

Ахыры 2-чи бетдеди.

Иги хапар

Олимпиадада хорлап, МГИМО-гъа киргенди

Билдиргенбизча, Нальчик шахарны 9-чу номерли школуну окуучусу Муюкланы Ахмат «Миники и умницы» деген Битеуроссей гуманиат олимпиаданы финалына чыкъган эди. Шабат кюн а эришюну ахыр кезиуде болганды.

Таулу жашчыкъ бу проектге къатышханланы араларында бек кючюлден бири эди десе, жангымбасыз. Аны биз Амметны сорулагъа тынгылы жууяты бере билуочюде да эсгергенбиз. Алай бла ол 12 къызы бла жашны араларында МГИМО-гъа экзамендиз кирдире эркин болганды. Аны бла бирге бу эришюу Къабарты-Малкъарны дагында бир келечиси - Даяна Алагурова да - къатышханды. Къызычыкъ да башда сагъынылган вүзда окуурукъду. Къызы заманда биз сизни Ахмат бла жашыраркъ шагъырей этеркибиз. Бу кючюде уа жаш Великий Новгород шахардады. Анда ол орус тилден бардырылган битеуроссей олимпиададагы къатышды. **КЪАБЫМЛАНЫ АМИНАТ.**

Концерт

Тау той

Къууиланы Къойсын аты Малкъар къырал драма театр бек кезиуде бушулу болумла бла байламлы Малкъар халкыны къыраллыгы тохтандырылганы жюргенди. «Тау той» концерт 2018 жылы 12 апрелине кечюролени билдиреди. Сатылган билетле кючлерини тас этмегенди. Баграм Музыка театра куруаллыкъы, 18:30 сагъта башланарыкъды. Хаш келимиз! Соруулары болганды бу телефон номерлеге селешим: **77-42-08; 8(928) 079-95-95.**

Тапандырыу

«Кавказ» управленияны жарауу планлары

Росавтотдорну автомашина жоллага къараган «Кавказ» управленияны Ставрополь крайда. Къабарты-Малкъарда, Къаранай-Черкеске эм Шимал Осетияда саулай да 290 километр жолну жангыртырыкъды энци онтогуз кепюр ишлерикки. Ол санда трассаны Къабарты-Малкъарда Нальчик къаты бла барган жети километрини, Огъары-Малкъарда «Урван-Уштулу» А-154 жолу онч километрини, «Прокладный

Басхан-Элбрус» А-158 трассаны ыркы басхан онч километр чакълы жерин жангыртырыкъдыла. Андан сора да Алтуд бла Черек-Холма суулады. «Кавказ» трассада арыкъла барган эки жерде энци Чегем жангы кепюр ишлениркидиле.

Александр БОЖКОВ.

«Кавказ» управленияны жамауат бла байламлыкъа жюргетген специалисти.

Билдирлу

Газетлеге бла журналлага жазылы башланганды

Биринчи апрельден башлап, 2018 жылны экинчи жарымына жазылыу къамтаны башланганды. Сизни почта связын битие бөлүмлеринде суйген газетлеригизге бла журналларыгызга жазылыуу жарашдырыгъа

онтуу эсгергенди. Бу ишин юсюнден къошакъ информацияны башында саръынылгъан учурденыни операторундан билдирге болуукъсуз.

КъМР-ни почта связын федеральный управленияны.

ЭСДЕ ТУТУУ

Хар таулуу юйде улуу ыспас эмда суймеклик бла айтылады аны аты

Ага журтда

Ишин жарык болганлыкыга, хапарын мудахты. Яникогда атаң Чукй, ананг Гелстананы Фатимат да сау заманда аруу башланган сабийлигин суанача кылыпанды биргенге. Арда уа анангы сыйырган сюрюгон, Дон-Арык, Пшлек... Анда эл мюлк техникумда окуй турганай, ингир сайын төсөргө барычу эдинг. Сен не заманда да суйгенсе аяк бөгөргө.

Хореограф, балетмейстер, этнограф, фольклорист, миллет культураны тинтген алим, КЪМР-ни искусстволарыны сыйлы кылуучусу, «Балкария» фольклор-этнография кырал төпсөу ансамблени мурдорун салган Жусу дайлан Чукыйны Кыдыр Мухтар мильсар халкыны тарыхында да аты кыльган уланадан бирди. Ол 1938 жылы 10 апрелинде Яникогда тууганды. Эл мюлк техникумда, КЪМКЪУ да окуганды. Бизни төпсөу искусствобуну бийкеге чыгарып, халкыны эсинде кыльганды. Бу кюнде ашы тенгими юсюнден эсгерилери-ми басмаларга кёльнгенге.

Ата журтха кыйтандан сора, окууну мында бошп, юйдегине, Огтары Малкьярга агроном болуп барган эдинг. Ол заманы эсгеренг, жумушак жарыккы жайла эди бетинге: «Манар кёл-лендирген эди», - дейсе хапарынгы башлай. Темукуланы жаш а, кыбуучу, кыда иштей эди. Аны бла бирге сюрюгондун кыдадан сора малкяр культурада биринчи чыгармачылык төпсөу кыуам кырадыгыз. Ол 1961 жыл эди.

родные танцы» деген чыккыанды. Ол биринчи эди. Аны ызындан, чуук кеню жарыктан турна жыйына, тизирдикле башкарына. Алда сен хар бир тебиге магына бересе, төпсөлени табигьат бла, дуниялыккы кыйгылары - уруу, кыуачу, уруу, кылышлыккы бла байламлы тинтесе. Хар бир да - халкыбызны жолу, тарых бети. Миллет хореографияда сакланган

Мухтар нёгөрлери бла.

Арда кюндюс университетте, ингир сайын а кульг-просвет училеще хореография бёномде окудинг. «Ол заманда Шамалы Саян Саян тобегемине бюгон да шукур этме - ол ангылатхан эди халкыны төпсөу культураны саклауу магынасын...»

«Балкарияны» биринчи кыуаму. Сора, инжилена, жыйып башладын миллетинги этнография байлыгын. М. М. Ковалевский бла И. С. Иманков Оруубийланы Исмайылдан, Н. Ф. Рабоский, В. М. Сысов, И. С. Шукун, Г. Ф. Чурин да башхалга соруп жазган кыагытпада, китаптада, халк чыгармачылыкта миллетинги төпсөу икюстосуну тагыларын тапдың.

«Болгарияда болганында, - деп эсгересе, - шукёурлери мени билгич Вангага элтен эдиле. Ол а арбаз-ёмюрлюк жолубуз.

«Балкарияны» биринчи кыуаму.

«Бизни ала айландын. Беш да Тау элде бла Карачаевай, Тюркде... Төл-сөулерино тосо бла ачыла эди санга тууган жеринг. Алда саклына эди аны жаны, тини, кёлю, жюргө, тарыхы, умуту, ийнаныуу, суймеклиги. Сен ол кыратта койреткенга, төпсөк көрюп, сейир эте эдинг бу аруу кымылдаууну жашартын тасаксына, ол санга берген учурулукасы.

Төпсөу кыуаму
Халпарын эшиткен төпсөунигю сакнагы жолу кыалай узун болганын жаланда сен бла шукёурларын билгендле. Аксыакталланы, ол торлю икюстосува сейирлери болганына, илимуланы жыйып, көргөзө эдинг хар бир кымылдаууну, ала бла бирге ангыларгы, ангылыгыга юрөшө эдинг аны магыларкы. Магылыны тынгылай эдинг, төпсөуню тилине тыноесе. Алай кыуаганыс голлуучу, тепелену, тюз тепелену, төгөрек төпсөуню, абезеши, аспанын, чопланы...

Тауу элени кыайсында да таныйла сени - сен алачы барында да төпсөгенсе жак адамланы. Алай бла миллет хореографияны айкыуна улпу кюлюш кюшканса.

Хар китабынг - жангы хапар
Аны бла чеклемей, китапха кийргенсе алачы. 1984 жылда орус тилде «Карачаево-балкарские на-

да турган көп адамны ичинден: «Кавказдан келген жашны кийригиз», - деп, мени чакыртхан эди. Ол: «Туун ишчеде бек бийиклеге жетериксе, көп махтау алыккыса, жыйбармага жете китап да чыгарлыксы. Жюргенга а тынчыйрыккы туюлдо...», - деген эди манга».

Фахмусуну көп торлюлопо
Алай болду. «Древние танцы балкарцев и карачаевцев», «Карачаево-балкарский свадебный обряд», «Карачаево-балкарская этнохореография и символика», «Нарский эпос и карачаево-балкарская хореография», «Символы карачаево-балкарской хореографии», «Танцевальный этикет и условные знаки карачаево-балкарской хореографии» деген эм башха китапла жаздың.

Төпсөлени юсю бла миллет-бизни башха жашуу болумурада да бурганса эс. Ала «Пшча карачаевцев и балкарцев», «Словарь природоведения», «Язык охотника», «Мелодия нартов», «Наследие предков», «Тамги карачаево-балкарских фамилий» деген монографиялары кыргендиле. Ашыгаса. Тапсакан

Аллах аллай онту адамга. Сюле эдинг, кесинге жер табалмай, жабуу артындан кырай сангага. Жанында уа - шукёурлыг Жабелланы Лидия, Журтубайланы Махти, Ботталаны Валерий, Кыйталаны Исмайыл, Бепайланы Мугалип...

Биринчи улпу саугыны - «Алтын шлемди» - Сукумда алгансаыз «Нарты» фестивалында. Аны азы кылын болду. Тюрк шакарлада, Германияда, Голландияда, Польшада, Бельгияда да кыаккыла сизге сюелип кыра.

Шургулу кюнде

Сен кыйын арууп, онкологияга тошгонде, жыйылып бардык. Тепелени Алим, Жабелланы Лидия, Журтубайланы Махти, Табаксойланы Мухтар эм бирисе. Докторуна кирип, хапарынг билгенде, мудах болду. Алим көздөн ашыгышылы кетди. Лидия, мюношуде тохтап, санга керюмнөй жийай эди. Ол кезимюню санга эслетмезге юрөшө: «Мухтар, нени кыйнайды?», - деп сорам. «Бутум тартды», - дейсе. - Ишме чырмау болуп деп кюркьамса. Анда да ишю юсюнден саргыш эте эдинг сен! «Кый-кый! Ол аруумду? Мен алай болуп турганы эки жыл да болды», - деп, жапарайды сени Кючмекланы Бужжитиг.

Халк жыит

«Эртүр» аты культура арада биринчи кере халк жыитин айырганды. Сени болдуң ол. Кыйлай кыуана эдиле сени ол кыуанычкына келгенге, ала сен берген сыйын «Алтын барс» бла эм сени юсюнден Жабелланы Лидия жазган китап бла белгилегенди! Ол кыуанч сени жашууну бир кесекте созган сунама. Халал, ишч, кимге да ичигил келген, миллетинги, журтуну суйген керти адам эдинг. Кетгенсе. Ол дуйнаны арасын бир этген эсгериле уа ханс басырмайдыла ол жолга. Хар малкяр юйде энци суймеклик бла, ырызыйлыккы бла айтыла атың.

МУСКАЛАНЫ САКАНАТ

Алайды да терек сатып аламы деген бу иште улпу эс бурурга тийишлиди. Иги тирлик берген бахчаны кыурау - ол бир жылкы иш туюлду, алда этилмей кыльган жумуш ла неда терс оюола арда кыранчалга келтирилди. Адамны кыйыны да болуучу кетерди.

Биринчинде, терекчилен кеситиз билген, ушангылык сатычулдан алырга тийишлиди. Алманы орунута талай жылдан бир жукт хайыры болмаганы бш зат бөсөин суймей эсегиз, зыгылаланы анда мында жол жан-

Эсепле

Ахшыны, аманны да айырырча

КЪМР-ни От туюшюге кыажу службасы ала РФ-ни МЧС-ни Кыбаргы-Малкьярда Башу управления-бла бирге республиканы служба-ны 184 жылдыгына эки Россияны бу ведомствосу кыураганы 369 жыл толганына жоралап, сабийлини кыюлдан ишлерини республиканы конкурсун бардырган эди. Бу кюнде аны эселлери чыгарылыгында эл хорлапанынаны саугулау болганды.

Аланы саны 80-нге жеткенди. Жюри аланы эки номинацияга бёлоп тинткенди. «Пожарная безопасность глазами детей» эм «Пожарный - профессия героическая!» деген эки кыуамда алтаупан хорлагандыла. Аланы араларында Кыашхатауну орта школуну окуучуу Улбашланы Керим да барды.

От туюшюге кыажу юрөш бардырган службаны таматасы Анзор Таков тобушюно кезююнде билдиргенди, сабийлини былай жумушха кыатышыларны магына бек уллуду. Жашкылыга бла кызыкчылыгыга отдан керти бола билинуу ангылауу абдаданына

бачларыды. Аланы эссизилеринден от туюшюно саны быыйн иги да аз болганды.

Андан сора Анзор Таков ары келген школчугага кел соруула бергенди. Алга окуучула суйюп жууаппагандыла.

Ушангылык ары торлю-торлю министерстволаны бла ведомстволаны келечирлери да чакырылган эдиле.

ТАПАСАНАЛНЫ АМИНАТ

Суратла: Улбашланы Керимни саугулаган кези.

Фестиваль

Бирикдирген, шукёулуккы кючлендирген чыгармачылык

Бу кюнде республиканы ара шахарында «Нальчик - насыпны белгиси!» деген ат бла, Халкыла аралы артык комитет кыурап, бешинчи халкыла аралы жыр эм төпсөу конкурс болганды. Аны кыуанчы халда ача, Дуня артык комитетни вице-президенти, Россияни «Алтын кыуасуугу» анын лауреаты Аус Бутуаган былай дегенди: «Бу эришю төреге айланганды эмда кенг белгиле болганды. Бизни организация дагыда көп торлю халкыла аралы проекте жарашдырып, жашуура бардырып бёгонюкюде биз жер-жерли кырал власть органданы, миллет-культура араланы эмда жамауат биригуулени ушангылыккы партнёрларыбыз, Россияде, дунияда да мамырыккы, тынлыккы болура корешбиз.»

Конкурсх дунинны он кыралындан торлю-торлю чыгармачы коллективле кыатышкандыла. Аланы араларында Египеттен, Пакистандан, Индиядан, Индонезиядан, Ливандан, Судандан, Грузиядан, Армениядан, Абухазиядан, Юг Осетиадан, Екатеринбургдан, Дагыстандан, Кыбарын Черкесден, Север-Осетия Алагиядан, Ставрополь крайдан, Чечен эмда Ингушетия республикаладан, Кыбаргы-Малкьярдан да артистле бар эдиле.

Жюрини кыуаумна эм итин сайлау тынч болмаганды. Ала конкурсха кыатышканыга төрт торлю жаны бла багга берирге керек эдиле. Аны кыуаумунда уа «Кабардинка» кырал академиялы төпсөу ансамблени художестову башчысы, Игорь Атабиев, РФ-ни сыйлы артисткасы, КЪМР-ни сыйлы артисткасы Таукевланы Галина, КЪМР-ни сыйлы артисткалары Ирина Даурова бла Мадина

«Екатеринбургдан «Халмелон» кыуамыга Чегем району Лачинкыча элини Мадантин юююнде жарык тобушю кыурапкан эди. Анда кыонакылагы малкяр эм кыбардын, Екатеринбургдан, Дагыстандан, Кыбарын Черкесден, Север-Осетия Алагиядан, Ставрополь крайдан, Чечен эмда Ингушетия республикаладан, Кыбаргы-Малкьярдан да артистле бар эдиле.

Жюрини кыуаумна эм итин сайлау тынч болмаганды. Ала конкурсха кыатышканыга төрт торлю жаны бла багга берирге керек эдиле. Аны кыуаумунда уа «Кабардинка» кырал академиялы төпсөу ансамблени художестову башчысы, Игорь Атабиев, РФ-ни сыйлы артисткасы, КЪМР-ни сыйлы артисткасы Таукевланы Галина, КЪМР-ни сыйлы артисткалары Ирина Даурова бла Мадина

«ХОПЛАНЫ Марзият. Суратланы автор алганды.

Специалист юйретели

Терек бахча кыурагъан алай тынч туюлду

Специалисте айтанча көре, жылы ичинде жангы терекчилен орнатырга жаралуу эки кезиу болады: жаз башы эмда кюз арты. Битимлени урлукларыны сатыгу да ол заманлада тири барды.

Россельхознадзору КЪМР-де эм Шимал Осетия-Алания Республикада бёлюмонден билдиргендерича, былай материалны бизге көбюсюнде Краснодар крайдан, Дагыстандан эм Россияни талай башха регионларындан келтиредиле. Кыбаргы-Малкьярда аланы эсдюору бла кёпле юрөшөдиле.

Алайды да терек сатып аламы деген бу иште улпу эс бурурга тийишлиди. Иги тирлик берген бахчаны кыурау - ол бир жылкы иш туюлду, алда этилмей кыльган жумуш ла неда терс оюола арда кыранчалга келтирилди. Адамны кыйыны да болуучу кетерди.

Аладан биринде битимни сорту, кючтөсү, кызылганы ушанлары да кергюзюледи. Экинчи сертификат (карантинный фитосанитарный) республиканы тышындан келтирилген материалда болады. Кыска айтханда, алдагы документ сатыууну кыюлдан болуучу халда болуурга керекди. Ансыз сиз алыртын не битериге бир торлю ушаныу жокуду. Сатып алырдан алгыз

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ШАГЫРЕЙЛЕНИУ

Теорияны практика бла кьаты байла

Шимал Кавказда сетевой компания (МРСК СК) Кыбарты-Малкьарда бөлөмөндө – «Кабалкэнегрөда» студентлеге деп шагьрейлендириу эскурсиала төрк-терк бардырыла турдуулула. Бу көндө да аллай кезиле иш болганды. Энергетикле Нальчикде «Курлуш» колледжи «Электрокоч станцияла, сетье эм системала» факультетини 2-3 курслары студентлери кьонакыга чакьыргандыла.

Биринчиден, жаша адамла кьоркьузуулук инструктажи этгендиле, ызы бла лекция бардырылганды.

лимоно баш инженерин орунбасары – производствода кьоркьузуулукчу жалчытуу кьаууму таматасы Марина Василенко алаьга Черек районда сынау полигонун юосонден хапарлаганды. Ол айтында, анда ток сетьлини модели жарашдырылганды.

Энергетикле анда торлю-торлю юйретиулини этдиле. Дагында студентлеге ток бла ишлей турган объектеге жуукьулашгыра жарамганы, юзюлөп жерге толук электрокоч чыкьылканы эслегенде не эгерге реклиси, ачыгьан адамга болушлук

иши бла шагьрейлендиргенди эмда анда орнатылган шити кьоргозтениди. Ахьрында жаш тьлюно «Нальчик-10» подстанцияга элтендиле. Ала анда хайырланьылган технологиюланы, оборудованыны кьргендиле. Сорурлары болгьанлыьга уа бөлөмю Нальчикде подстанциялары таматасы Анзор Гуржев эм электронтерг Залим Сомгуров толу жуулапа бергендиле. Биз бу энэрокомпанияга биринчи көрө келгенбиз. Аны службаларында, подстанцияларында иш кьалай кьуралгьаны бла шагьрейленгенбиз. Барыьыьга да, беткем да студентлеге, ол бек ачы сынадуу. Быллай эскурсиала окуьуда берилген билим жашауда кьалай хайырланьылгьан шарт кьоргозтөдиле, - дегенди колледжи преподаватели Владимир Тарпата.

Ан биргосине ишленген Кыайьырмазланы Тамара да ол сьзлөгө жашагыткь этгениди. «Быллай тобешуиле жаш тьлөгө бек керекдиле. Бюгон ала энэретик усталыкьны магьанальлыгынь бютон анылгьандыла. Ол а билим окуьуда тирек болурьга, терен билим алыьгыра кьелендирир деп ышанам», - дегениди ол.

Компанияны кесине да энэретик жашауда кьаууму жаш тьлю бла тобешуиле магьанальдыла. Нек дегенде келир кезуиледе анга билимли иши кадрла керек болуькьдыла. Аны себепли былай ишле мындан арьгосында да бардырылып туруькьдыла, деп белгилегендиле бөлөмю пресс-службасында.

ОМАРЛАНЫ М.

Анда алаьга тийишли жорукьланы билдиргендиле, электронтерланы кьорулуучу средстволарын кьоргозтөдиле, ток уруп ачыгьан адамга биринчи медицина болушлук кьалай берилгенини «Госа» деген манькен-тренажьру юосунде кьоргозтөдиле. Бькьалай берилгени чертилип айтылганды.

Ызы бла диспетчер службаны башчысыны орунбасары Надежда Коробина кьонакыга энэретик усталыкьны энчиликтерин юосонден кьеп сейир шартла келтиргениди, службаны

Кечмеучю кубок кьытханды

Санкт-Петербургда «Комета» спорт комплексте каратеден «Петербургский асаь весна – 2018» деген эришу бардырылгьанды. Ол даражалы турнирлеринден биринди, анга жаш сайым эм кьочло спортчула кьытхашдыла. Бу жол да анда сермешгенлени саны 600-ден атлагьан эди. Анда Элбрус район олимпиада резерви сабий жаш тьлю спорт школундан Тебуланы Мырза-Бек алтын майдалны алгьанды. Тьрт

тобешуион да аны бла кьорешгенлеге аз да амал бермей кьытханды. Алай бла ол бу эришуйде бир эришу бардырылгьанды. Ол даражалы турнирлеринден биринди, анга жаш сайым эм кьочло спортчула кьытхашдыла. Бу жол да анда сермешгенлени саны 600-ден атлагьан эди. Анда Элбрус район олимпиада резерви сабий жаш тьлю спорт школундан Тебуланы Мырза-Бек алтын майдалны алгьанды. Тьрт

СУРАТДА: Тебуланы Мырза-Бек биринчи жерде.

САУЛУК

Губула тирилгендиле, сакь болуьгуьз!

Роспотребнадзоруну КьМР-де управленийыны специалистлери билдиргенге көрө, жылуьла келген бла республикада губула тьри болгьан кезуу жетгениди. Оьзгьан айны ортасындан башлап ведомствода юкьониторинг бардырылды. Юкьи ыйкькьны ичинде жанууарчык кьыабп медицина учурьденялаьга 23 адам келгениди. Быллай шартла республиканы битую районьорьнда да белгилендиле.

Айтылгьан затла адамьы саулугьна уллу заран салыьгыра болуькьлары кьелле анылгьанамдыла. Ала жуькььткь аурулданы жандыла, ол сакьда бек кьоркьуулаьдан бирини – кьзыны отьасында бергенде да белгилендиле.

ол кьвадар игиди. Башыьыьга да бьрк кьирге кьорьшигиз. Даьгында кьырдкьга олтуруьгыра неда жатарьга жарамайды. Голледе да губу болуьгыра болуькьду. Аладан кьорууларьн юкьона юркочлочу неда кьыруучу энчи вешстволаны - репеллентлени бла акарцидлени хайырланьыьга керекди.

Айтылгьан затла адамьы саулугьна уллу заран салыьгыра болуькьлары кьелле анылгьанамдыла. Ала жуькььткь аурулданы жандыла, ол сакьда бек кьоркьуулаьдан бирини – кьзыны отьасында бергенде да белгилендиле.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Адам кесин сакьларча бир тьлэи женил жорукььга эс бурурьга керекди. Биринчиден, табийьгытх чыкьгьан кезуиледе аксььлэди билим кийиле кирьт тийишледи. Аланы юосунде губу терк эсленде. Саньыьз не кьвадар жабьылп болса

Ызы бла аны, мылы мамукь бла бирге миьла орун^га сальп, Нальчикде, Байсолтан улуты орамда 33 номерли юйде КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

Анда сора да, эки ыйкькьны ичинде саулугьтуьгуьз сагаьылп туруьгуьз. Бир торлю осал торлениуле болсалса, сьз юкьон, температураьга бьркюросе, башыьгытх, шуагеторлениуле аурун неда кьелюпоз аман этип башалса – олсаьгат врача тьбирегиз.

Айьырмалыланы - санында

КьЧР-ни ара шахарьы Черкескскде самбодан, дунчанын чемпиону Мукамед Куньжеви турметине жораланып, «А» кьлассе ичюнчю битурсей турни курьалгьанды. Анда хорлагьанлаьга спортну устасы деген ат берилгенди. Эришуйге Россияни 15 регионундан 220-дан аслам гьефь кьытхшанды.

Анда бизни республикадан 100 килограмм аурулукьда «алтынны» Алим Борукьаев алгьанды. Абьалкьаны Азрет (52кг.) бла Азамат Тьмоков (57кг.) доммакь майдалла кьытхандыла. Жашланы тренерле Замир Кушьяунов, Олег Саральпов, Юрий Борукьаев, Тимур Хупов юйретедиле.

Кичи гьефьле абызырамагьандыла

Назраньда эркин тутушудан, КьМР-де МВД-ни ажылы елген ишчилери Руслан Налгьиевни бла Адам Костовини хурметлерине жораланып, эришу курьалгьанды. Анда кьыйын юреш-

де алтын майдалланы кеслерини аурулукь кьауумларында Атабийланы Муслим, Ислам Кажаров бла Марат Хашукьоев алгьандыла. Аланы тренер Руслан Нахушев юйретеди.

Кьичини алгьа иймегендиле

Элбрус районун спорт школундан Кациланы Абдурахман, СКФО-ну греклин тутушудан биринчилигинде хорлагьаньндан сора, Краснодарда край даражалы турнирде да жетишмил болгьанды. Бу эришу Россияни сыйлы тренери Виктор Лещенкочун хурметине жораланып курьалгьан эди.

Абдурахман анда 45 килограмм аурулукьда тутушудан, КьМР-де Гигиена эм эпидемиология араьга элтирге керекди. Анда кьуртуу вирусу болгьанын бирчара анализ этерикди.

СУРАТДА: Махийланы Азрет-Алий бла Кациланы Абдурахман тренерлери Малкьарланы Зейтун эм Хапаланы Аслан бла.

Георгиевск шахардан - жети алтын майдал бла

Бу көндө Георгиевск шахарда тазкьондодан эришу бардырылгьанды. Анга бизни республикадан тренер Дадуланы Азаматда жаруу этген спортчула кьытхшандыла эм жетишмиле да болгьандыла. Ала жети алтын, бир комюш эмда бир доммакь майдал кьытхандыла.

Биринчи жерге кеслерини аурулукь кьауумларында Чочайланы Лидия, Данил Майский, Артур эм Руслан Солугьб, Диана Иванова, Данил Кудрявцев, Руслан Орлов чыкьгьандыла. Кьюмош майдалланы Баллиланы Амина алгьанды, Эмиль Болотокьов да ючюнчю болгьанды.

Материалланы басмагьа Анатолий Тьмоков бла Кульчаланы Зульфия хазырлагьандыла.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КьАБАРТЫ-МАЛКЬАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВО

Table with contact information for the newspaper, including phone numbers, addresses, and subscription rates.